

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

LÝ THỊ HƯƠNG

NGHIÊN CỨU ĐỊA HÌNH
CAO NGUYÊN ĐÁ ĐỒNG VĂN TỈNH HÀ GIANG
PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN DU LỊCH

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC TRÁI ĐẤT

THÁI NGUYÊN - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

LÝ THỊ HƯƠNG

**NGHIÊN CỨU ĐỊA HÌNH
CAO NGUYÊN ĐÁ ĐỒNG VĂN TỈNH HÀ GIANG
PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN DU LỊCH**

**Chuyên ngành: ĐỊA LÝ TỰ NHIÊN
Mã số: 60 44 02 17**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC TRÁI ĐẤT

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. TRẦN VIỆT KHANH

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Những kết quả nghiên cứu trong luận văn hoàn toàn trung thực và chưa được ai công bố trong bất kì công trình nào. Nguồn tài liệu sử dụng trong quá trình nghiên cứu đã được các cơ quan có thẩm quyền đồng ý và đúng sự thật.

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2015

Tác giả luận văn

Lý Thị Hương

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình nghiên cứu, thực hiện luận văn tốt nghiệp. Cùng với sự nỗ lực của bản thân tôi đã nhận được sự giúp đỡ quý báu của các thầy cô giáo trong trường Đại học sư phạm, các cán bộ cơ quan ban ngành đã giúp đỡ tôi hoàn thành đề tài. Tôi xin chân thành cảm ơn tới.

1. Thầy giáo hướng dẫn PGS.TS. Trần Viết Khanh. Cùng các thầy cô giáo trong khoa Địa lý, Phòng đào tạo Sau đại học, trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên.

2. UBND tỉnh Hà Giang, UBND các huyện Quản Bạ, Yên Minh, Đồng Văn, Mèo Vạc.

3. Sở văn hóa thông tin - thể thao và du lịch tỉnh Hà Giang.

4. Ban quản lý Cao nguyên đá Đồng Văn.

5. Cảm ơn các bạn bè đồng nghiệp đã giúp đỡ tôi trong suốt thời gian nghiên cứu.

Vì điều kiện thời gian cũng như khả năng bản thân tôi còn nhiều hạn chế nhất định nên luận văn không tránh khỏi những thiếu sót. Tôi rất mong nhận được những ý kiến góp ý quý báu của các thầy cô giáo, các nhà khoa học cũng như bạn bè đồng nghiệp để luận văn tốt nghiệp của tôi được hoàn thiện hơn.

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2015

Học Viên

Lý Thị Hương

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT.....	iv
DANH MỤC CÁC HÌNH	v
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lí do lựa chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu đề tài	2
3. Nhiệm vụ nghiên cứu đề tài.....	2
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	2
5. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài.....	3
6. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	4
7. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu.....	5
8. Cấu trúc đề tài.....	8
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN NGHIÊN CỨU ĐỊA HÌNH PHỤC VỤ	
SỰ PHÁT TRIỂN DU LỊCH.....	9
1.1. Các khái niệm địa hình	9
1.1.1. Khái niệm địa hình	9
1.1.2. Khái niệm hình thái địa hình	9
1.1.3. Khái niệm nguồn gốc địa hình	10
1.1.4. Khái niệm tuổi địa hình.....	11
1.2. Một số điểm phương pháp luận của việc nghiên cứu địa hình.....	12
1.3. Khái niệm về các dạng địa hình	14
1.3.1. Địa hình miền núi	14
1.3.2. Địa hình karst.....	16
1.3.3. Địa hình đứt gãy kiến tạo	18
1.3.4. Địa hình xâm thực - bào mòn	19
1.3.5. Địa hình tích tụ	20

1.3.6. Nguyên tắc phân loại địa hình.....	20
1.4. Khái niệm du lịch	22
1.4.1. Định nghĩa du lịch	22
1.4.2. Tài nguyên du lịch	23
1.4.3. Các loại hình du lịch.....	23
1.4.4. Nguyên tắc phân loại du lịch theo các thành phần tự nhiên.....	24
Chương 2: ĐẶC ĐIỂM ĐỊA HÌNH KHU VỰC CAO NGUYÊN ĐÁ ĐỒNG VĂN.....	25
2.1. Khái quát chung.....	25
2.1.1. Khái quát về tỉnh Hà Giang	25
2.1.2. Khái quát về khu vực cao nguyên đá.....	26
2.2. Lịch sử phát triển địa chất, địa hình	30
2.2.1. Lịch sử địa chất.....	30
2.2.2. Lịch sử phát triển địa hình.....	31
2.3. Các yếu tố hình thành địa hình khu vực Cao Nguyên Đá	32
2.3.1. Yếu tố nội sinh.....	32
2.3.2. Yếu tố ngoại sinh.....	33
2.3.3. Yếu tố nhân sinh	35
2.4. Đặc điểm địa hình khu vực.....	36
2.4.1. Đặc điểm chung	36
2.4.2. Độ cao và hướng địa hình.....	37
2.5. Các dạng địa hình trên Cao Nguyên Đá	37
2.5.1. Địa hình nguồn gốc đứt gãy kiến tạo	37
2.5.2. Địa hình bóc mòn	38
2.5.3. Địa hình karst.....	40
2.5.4. Địa hình tích tụ	44
2.5.5. Các dạng địa hình đặc biệt, đánh giá những tài nguyên địa hình trong phát triển du lịch.....	46

2.6. Đánh giá các dạng địa hình trên cao nguyên đá đối với việc phát triển du lịch.....	53
2.6.1. Vị trí khu vực Cao Nguyên Đá đối với sự phát triển kinh tế của tỉnh Hà Giang.....	53
2.6.2. Tiềm năng của địa hình trên cao nguyên đá Đồng Văn đối với phát triển du lịch.....	54
2.6.3. Đánh giá các dạng địa hình đặc biệt trong phát triển du lịch trên cao nguyên đá Đồng Văn.....	55
Chương 3: ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DU LỊCH TRÊN CAO NGUYÊN ĐÁ ĐỒNG VĂN.....	57
3.1. Định hướng phát triển chung.....	57
3.2. Định hướng phát triển du lịch cụ thể.....	57
3.3. Quy hoạch phát triển các khu du lịch.....	59
3.4. Một số giải pháp phát triển du lịch theo các dạng địa hình, kết hợp với tài nguyên du lịch khác.....	62
3.5. Quy hoạch phát triển du lịch dựa trên các dạng địa hình kết hợp với du lịch địa chất, sinh thái và du lịch văn hóa.....	64
3.6. Kiến nghị và giải pháp phát triển bền vững.....	65
3.7. Giải pháp về đào tạo cán bộ quản lý và hướng dẫn viên du lịch.....	68
3.8. Giải pháp cơ sở hạ tầng và vật chất kỹ thuật.....	70
KẾT LUẬN.....	72
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

- CNĐ : Cao nguyên đá
ĐB : Đông Bắc
ĐCKS : Địa chất khoáng sản
TB - ĐN : Tây Bắc - Đông Nam
TB : Tây Bắc
UBND : Ủy ban nhân dân
UNESCO : Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hiệp quốc (*United Nations Educational Scientific and Cultural Organization*, viết tắt UNESCO)

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1. Sơ đồ phân loại tài nguyên du lịch	23
Hình 2.1. Bản đồ hành chính tỉnh Hà Giang	25a
Hình 2.2. Bản đồ địa hình cao nguyên đá Đổng Văn.....	37a
Hình 3.1. Bản đồ tuyến, điểm du lịch.....	64a

MỞ ĐẦU

1. Lí do lựa chọn đề tài

Trong sự phát triển kinh tế xã hội, địa hình có vai trò rất quan trọng. Địa hình là một hợp phần tự nhiên là cơ sở để phát triển kinh tế xã hội, Trong đó một số dạng địa hình có ý nghĩa phát triển du lịch, nhất là các cảnh quan.

Khu vực cao nguyên đá Đồng Văn tỉnh Hà Giang, với nhiều di sản địa chất, địa mạo được UNESCO công nhận là Công viên địa chất Toàn cầu vào tháng 10/2010, đây là Công viên địa chất duy nhất của Việt Nam và thứ hai của Đông nam Á. Vì vậy việc nghiên cứu địa hình ở đây rất quan trọng, giúp cho việc định hướng phát triển các loại hình du lịch và khai thác các giá trị di sản, danh thắng địa chất, địa hình nhằm phát triển kinh tế đi đôi với xóa đói giảm nghèo cho người dân địa phương một cách bền vững.

Khu vực cao nguyên đá Đồng Văn bao gồm bốn huyện: Đồng Văn, Mèo Vạc, Yên Minh và Quản Bạ với diện tích lên đến 2368,6km², là nơi địa đầu của tổ quốc với hơn 100km đường biên giới giáp với Trung Quốc, là khu vực có vị trí địa chính trị quan trọng đối với an ninh quốc phòng và sự bảo vệ toàn vẹn lãnh thổ đất nước.

Nơi đây, hiện có điều kiện sinh sống hết sức khó khăn do phần lớn diện tích là vùng núi đá có độ cao trên 1000m so với mực nước biển, giao thông đi lại hết sức khó khăn và nguy hiểm. Đặc biệt vùng này cực kỳ thiếu đất và thiếu nước, rất khó khăn cho canh tác nông nghiệp và đời sống sinh hoạt. Người dân khu vực cao nguyên đá đang phải sống trong cảnh nghèo khổ nên việc nghiên cứu các điều kiện tự nhiên, văn hoá dân tộc, trong đó có địa hình định hướng cho phát triển du lịch là rất cần thiết, nhằm nâng cao đời sống nhân dân và phát triển kinh tế xã hội cho khu vực cao nguyên đá Đồng Văn.

Nghiên cứu khu vực này nhằm phát hiện và khai thác bền vững các dạng địa hình đặc biệt, các cảnh quan tự nhiên, góp phần quan trọng trong việc phát triển du lịch, giao lưu văn hóa và trao đổi khoa học đối với cộng đồng quốc tế, từ đó khẳng định vị thế và vai trò của Việt Nam trên trường quốc tế.